

Kastelen in Nederland

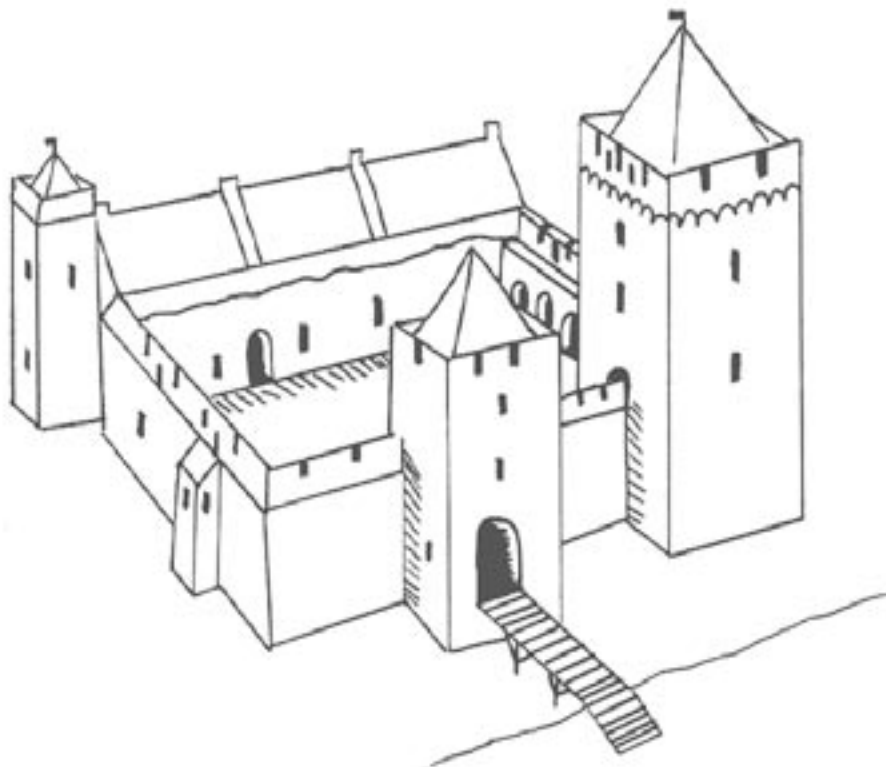

In ons land staan veel kastelen. Meer dan honderd. De meeste van die kastelen staan in het water. Bijvoorbeeld midden in een meer of een heel grote vijver. Als er geen water was, werd er een gracht om het kasteel gegraven, zoals bij kasteel Radboud.

Over de gracht lag een ophaalbrug. De brug werd omhoog gehaald als de vijand eraan kwam. De mensen zaten dan veilig achter de dikke muren.

In andere landen staan kastelen soms op een heuvel of een berg. Of op een steile rots.

1. Kun je bedenken waarom in Nederland de kastelen in het water staan en in andere landen juist op een berg?

Kasteel Radboud

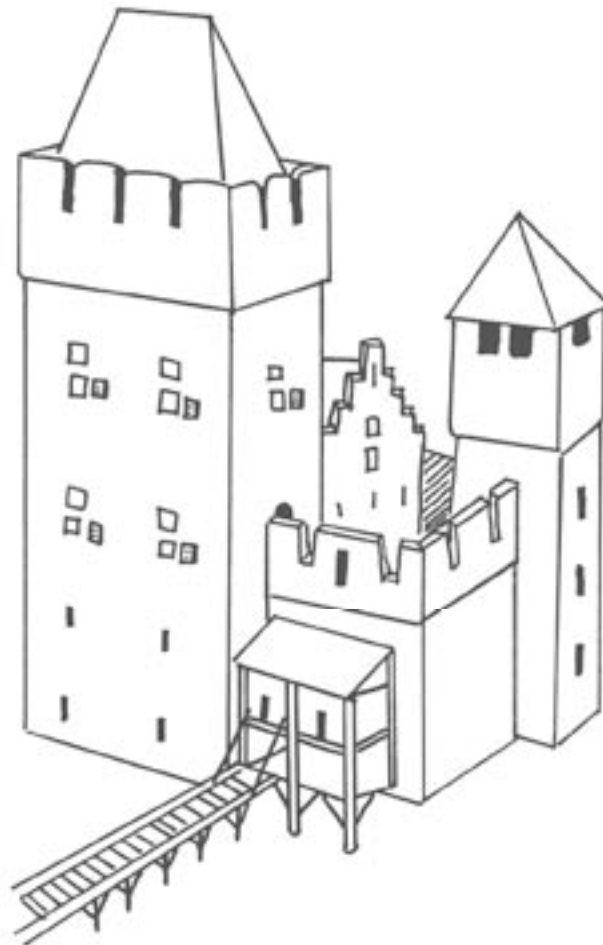
Kasteel Radboud was van Floris V, graaf van Holland en Zeeland. Hij leefde van 1254 – 1296. Dat is dus meer dan 700 jaar geleden.

Floris V heeft het Huis te Medemblik, zoals kasteel Radboud toen nog heette, gebouwd in 1285. Hij heeft er niet in gewoond en als zijn huis gebruikt. Het was een dwangburcht, een plek waar de soldaten van Floris de

wacht hielden. Floris wilde de mensen in West-Friesland dwingen hem te gehoorzamen. En dat deed hij door vijf dwangburchten rondom West-Friesland te laten bouwen. De andere vier dwangburchten waren: Bij Alkmaar: De Middelburg en de Nieuwburg, bij Warmenhuizen: de Nieuwendoorn en het kasteel in Wijdenes.

Van het kasteel in Wijdenes is nu niets meer te vinden. Van de andere kastelen kun je nog wel zien waar ze gestaan hebben. Maar er zijn geen muren meer over. Kijk maar eens naar de filmpjes in de ronde toren van het kasteel.

2. Wat is een dwangburcht?

Wie was Floris V?

Floris V was de zoon van Willem II, koning van het Duitse Rijk en graaf van Holland. Willem II wilde dat de opstandige Friezen hem zouden gehoorzamen en hij wilde dat West-Friesland bij Holland zou horen.

In de winter, toen het vroom dat het kraakte, trok het Hollandse leger bij Alkmaar West-Friesland binnen.

Willem II die voor zijn leger uitreed, liep in een

hinderlaag en zakte met zijn paard door het ijs. Woedende boeren, doodden de hulpeloze vorst. Toen ze nog eens goed keken, merkten de Westfriezen dat zij de koning zelf hadden gedood.

Ze schrokken heel erg, maar ze konden Willem II niet meer levend maken. Vier boeren brachten het lichaam naar Hoogwoud. Ze begroeven het lichaam daar in het diepste geheim onder de vloer van een hut.

Na de dood van Willem II werd Floris V de nieuwe graaf van Holland. Hij was op dat moment nog een kind. Toen hij 18 jaar werd, brak het moment aan om de dood van zijn vader te wreken en West-Friesland een lesje te leren. Floris ging met zijn leger naar West-Friesland, maar het lukte hem niet om te winnen van de West-Friezen. Pas 10 jaar later, toen hij het nog eens probeerde lukte het om te winnen.

Floris was nu heer en meester over West-Friesland en om dat zo te houden, liet hij de 5 dwangburchten bouwen.

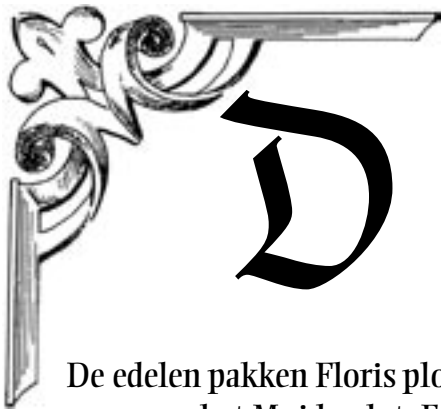
De grootste en sterkste van de Westfrieze dwangburchten was het kasteel bij Medemblik. Door de plek van het kasteel, zo vlak bij het water van de Zuiderzee (nu IJsselmeer), konden er gemakkelijk schepen komen die eten en drinken of mensen konden vervoeren naar en van het kasteel.

In deze tijd kreeg Medemblik stadsrechten van Floris V. Dat betekent dat Medemblik een echte stad is en geen dorp.

3. Waarom wilde Floris West-Friesland veroveren?

De dood van Graaf Floris

Dan is het het jaar 1296. Graaf Floris is anders dan de andere edelen. Die geven de boeren weinig vrijheid. Graaf Floris helpt de arme boeren. Dat vinden de andere graven niet leuk. Ze vinden ook dat Floris te veel macht krijgt.

Als Floris samen met andere edelen op jacht is, gebeurt er iets ergs.

De edelen pakken Floris plotseling beet en trekken hem van zijn paard. Ze slepen hem mee naar het Muiderslot. Een boer heeft alles gezien. Hij waarschuwt de andere boeren en met z'n allen trekken ze naar het Muiderslot. Ze willen Graaf Floris bevrijden. De edelen op het Muiderslot zien de boeren aankomen. Ze worden bang en verlaten het kasteel. Graaf Floris nemen ze met zich mee. Maar ze kunnen niet snel wegkomen met hun gevangene en dan gebeurt er iets verschrikkelijks. De edelen raken in paniek en slaan graaf Floris zo hard op zijn hoofd, dat hij van zijn paard afvalt en wordt gedood.

4. In welk jaar sterft Floris V?

Na de dood van Floris V hebben de Westfriezen twee dwangburchten, de Nieuwendoorn en Wijdenes zo kapot gemaakt dat er niets meer van over was. Het kasteel in Medemblik was sterker en werd goed verdedigd en bleef staan. West-Friesland werd toen echt een deel van Holland.

5. Welke twee kastelen werden verwoest?

Wat gebeurde er toen?

Na deze aanval werd het kasteel te Medemblik, zoals het toen nog heette, in de jaren erna nog een aantal keren aangevallen, maar steeds wist het kasteel staande te blijven. Zelfs toen Grote Pier in 1517 Medemblik wilde veroveren, bleef het kasteel staan.

Het kasteel werd in die tijd nog wel eens gebruikt als gevangenis.

Maar er moesten muren gebouwd worden rond de stad. De muren en torens die om het kasteel heen stonden werden afgebroken.

Daarna werd het kasteel gebruikt als “schuttersdoelen”. Een plek waar de schutters van de stad bij elkaar kwamen om te praten en om te oefenen. En nog wat later was het kasteel een tijdje kerk.

In 1890 was er van het kasteel dat Floris liet bouwen niet veel meer over.

Meneer Cuijpers heeft er toen weer een kasteel van gemaakt en er kwam een rechtbank in, het kantongerecht.

6. Wat werd er allemaal van het kasteel afgebroken?

Het kasteel nu...

Van het kasteel uit de Middeleeuwen is nog het woongedeelte en twee torens overgebleven. De andere torens en de muur die om het kasteel heen stonden, kun je zien op de maquette in de Ronde Toren en op het plein van het kasteel.

De stenen van de muren en de torens die er nu niet meer zijn, zijn gebruikt om nieuwe huizen te bouwen, de stadsmuren te maken en om de dijk te verzwaren.

In het kasteel kun je zien hoe de mensen in de Middeleeuwen leefden. Wat aten en dronken ze, hoe gingen ze vechten, wat voor kleren hadden ze aan en hoe bouwden ze kastelen. Wil je weten hoe de andere kastelen van Floris eruit zagen? Kom ze ontdekken.

Wil je zien hoe een gedekte tafel er in de Middeleeuwen uit zag, waar ze sliepen en hoe ze schreven? Je kunt het allemaal bekijken.

En in de gevangenis zit iemand op jullie te wachten die graag zijn verhaal wil vertellen.

